

KIADÓ HIVATAL:
zikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetés
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatal
érdeklő közlemények
küldendők.
N y i l t t é r - b e n e g y
s o r k ö z l é s i d i j a 10 k r .
H i r d e t é s e k j u t á n y o s
á r o n v e t e t n e k f e l .

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 5 frt. —
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr
SZERKESZTŐSÉG.
Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szellemi ré-
szét illető közlemények
küldendők.
Kéziratok nem
adatok vissza

Községi képviselői közgyűlés.

1893. július 26. án.

Tárgyaltatott első sorban az 1894. évi köz költség előirányzat. Az előirányzat szerint a községnek körülbelül 62 407 frt 89 1/2 kr kiadása leend; míg bevétele 15 855 frt 74 kr van előirányozva, mely fedezetül szolgál; a fedezetlen maradó 46 552 frt 15 1/2 kr az 1886 évi XXII. t. cz. 129 §-a alapján az 1892. évi összes állami adóra kivetendő pótdadó utján fog fedeztetni. Ezen alapon az első csoportban, az összes állami adóra, (kivéven a községhez közigazgatásilag csatolt puszták egyenes adójának felét) 122 336 frt 98 kr esnek 34 8/100 % — 42 573 frt 26 kr; a második csoportban az összes földadóra 82 194 frt 12 kr esnek 2 8/100 % — 2301 frt 43 kr, a harmadik csoportban az összes egyenes állami adóra (kivéven a föld-, bányá adót és a földhaszonbérletek után kivetett III. oszt. ker. adót) 46 573 frt 06 kr 3 1/100 % — 1816 frt esnek, a három csoport összesen kitesz 46691 frt 03 kr.

Az egész terjedelmében felolvasott költségvetés minden egyes lételemre nézve egyhangulag elfogadtatott. Az adó alap s a kivetés mérve az első csoportnál Dr. Haviár Gyula képviselő azon megjegyzést tette, hogy miután Tóni szállás, Halásztelek és Décs volt pusztai birtokok megvétel utján egyes birtokok tulajdonába menvén át, pusztai jellegüket elveszítették; méltányos s jogos tehát, hogy

az illető birtokosok az első csoportban állami adójuk ne felerésze, hanem egész adójuk után rovassanak meg, mi által az adóalap nagyobb s a kivetendő % nem 34 8/100, hanem kisebb leend.

Mivel azonban ezen adóalap és % változtatás ez idő szerint már az oknál fogva sem lehetséges, mert hasonló esetben egy felterjesztésre Décs és Halásztelek 71 925 — 1886. IV. b. belügyministeri rendelettel közigazgatásilag csatolt pusztáknak jelentetett ki. Utasított tehát az előjáróság, hogy nevezett puszták jelenlegi birtokosai — s a tulajdonukban levő földmennyiségéről a legközelebbi közgyűléshez kimutatást terjesszen elő, hol a további teendőkről intézkednek.

Ezután tárgyaltatott az 1894 évi községi közmunka költség előirányzat, mely szerint előirányoztatott: Közmunka megváltás címén befolyandó 2820 frt 85 kr. Természetben le-szolgálándó igás napszám 2239, kézi napszám 1919 1/2. Ezen bevétel teljesen kiadásba van helyezve a viczinalis utakra, községi s köz-dülő, utakra járdák és pallókra.

Tárgyaltatott Csomák István kérvénye, melyre a levéltárban tett fáradozása elismerésül részére 50 frt szavaztatott meg

Több tárgy nem lévén, elnöklő bíró a közgyűlést bezárta.

— I. —

— Pól Dani városunk érdemdűs főjegyzője a mult hóban töltötte be hivataloskodásának 40-ik évét. Városunk fejlődésével az ő működése elválaszthatlanul van egybekötve, az ő nevéhez fűződik különösen az alkotmány helyre állítása óta városunk nem egy hasznos intézménye; a magyarosodásnak Pól Dani városunkban egyik lelkes faktora volt az évek azon hosszú során keresztül, melyet a közpályán töltött.

Az érdemekben gazdag főjegyző folyó hó 26-án nyújtotta be a képviselőhöz lemondását. A lemondás teljes szövegét az alábbiakban adjuk:

Tekintetes képviselőtestület!

„Ez előtt rövid idővel volt már szerencsém kifejezést adni annak, hogy főjegyzői állásomról válni s nyugalomba lépni szándékozom, a hivatalomban eltöltött 40 év s egészségem ingatag, bizonytalan volta erre intenek egyaránt. Azon korábbi nyilatkozatom folytán állásom üresedése alkalmára bizonyos tervek is léptek előtérbe, melyeknek én, a község jól fogott érdekében akadályul szolgálni épen nem kívánván, főjegyzői állásomról tehát ezennel ünnepélyesen lemondok alább jelzett némi csekély fentartással. Ugyanis, miután jelen leg alkalmas lakást bérelni nem lehet kérem kell annak kegyes megengedését, hogy hivatalos lakásomat jövő évi Sz. György napjáig megtarthassam, — a kész pénz fizetéséről azonban f. évi aug. 1-től számítva feltétlenül lemondok. Ily értelemben kérem lemondásomat elfogadni s a hozandó határozatot velem közölni, — részemről pedig azon fohással veszek búcsút: hogy a mindenható áraszsza el minden szellemi és anyagi javakkal községünket! A válás e komoly percében sok, igen sok dologról lenne alkalmam megemlékezni, de ettől tartózkodom, mert a 40 év története más lapra tartozik; mindamelllett, hogy működésem

TÁRCSA.

— A „Szarvasi Lapok” eredeti tárczája. —

A mi ünnepeink *

Szerény köntösbe bujtatva — szerény igényekkel becsajtvá útnak, — esőndben, zajtalanul a reklám lármás dobja nélkül — jelent meg az idei könyvpiac egyik legérdekesebb újdonsága: H a b e r Samu könyve, A m i ü n n e p e i n k. És ez a kis könyv, azóta hogy megjelent, utat tört magának a szalonok — neszfogó lágy szőnyegén, keresztül — a faragott könyves szekrényig, a fehére csiszolt sima padlón át — az egyszerű könyves polczig-sőt a földes szobák — mestergerendái között avult foliások társaságában is jól érezte magát, olvassák is sokan, mindenfelé mert ki ne olvasná szívesen azokat az egyszerű, megkapó — de a mellett markaus vonásokkal papírra vetett rajzokat, melyek a zsidó ünnepeket állítják élénk, úgy, hogy bizony megkedvelni mindenikét az ember, még talán az is, ki soha egy ünnepet sem szeretett.

E könyvről szólva, lehetetlen említés nélkül hagynom azt az érzést, mely bennem e könyv olvasásakor keletkezett. Szubjektív lévén ez is, mint mindaz, mi az ember lelkében — bizonyos külső hatások folytán keletkezik s a melynek alapját — a jelen esetben is — egyrészt a mult, másrészt pedig a multa emlékeztető jelennek egyes momentumai képezik. Én is ünnepelem! A vídám és gondtalan gyermekkor verőfényes napjainak — borongós gyertya-világos estéinek be sok szép emléke fűződik azokhoz az ünnepekhez, a melyeket távol a szülői háztól, messze annak lakóitól — széke Tiszának partján istenfűlő, jámbor emberek között réges-régen eltöltöttem. Az új év, a hosszú-nap, a sátoros ünnep, a gyertya szentelő (chanuka) több ízben

*) Rajzok, a kisvárosi zsidó életből Irta: H a b e r Samu Budapest, 1893. Wodianer F. cs. es kir. udvari könyvkereskedése — Árta 1 frt 20 kr.

találtak idegen helyen, de a hol mégis találtam egy othont: a t e m p l o m o t. Az érthetetlen imákat, zoltárokat morzsolgatva, a kántor bus meg vídám énekét, a jámbor nagyszakálú vén pap kenetteljes predikációját hallgatva nem is fájt, hogy távol vagyok a szülői háztól. — És most, hogy annyi évek multán is idegenben töltöm az éveket — meg az ünnepeket, ez a kis könyv, melyről szólok, felidézte lelkemnek, szívemnek azt a másik othont, s eltöltött ünnepeimnek már-már elmosódó emlékeit; nagyobb szeretettel is emlékszem már rájuk s tán jobban is szeretem őket — mint szerettem az előtt.

Mert plastikusan, minden oldalról kellően megvilágítva domborodnak ki az olvasó előtt — Haber könyvéből — a zsidó ünnepek.

Kidomborodnak azokkal az ezred éves szokásokkal együtt, melyeken alig változtatott valamit az idő, s a melyek oda nőnek a vallásos ember lelkéhez, szívéhez elválaszthatlanul s a melyek sohasem lesznek rideg külsőségek, de megmaradnak örök időkn át, a vallásos kedélynek spontan megnyilatkozásaiként.

Nem is tartjuk mi Haber könyvét tisztán felekezeti szempontból becsesnek, bár ezt az érdemét sem lehet elvitatni — sem kiváltképpen a zsidó — irodalom termékének, bárha a szerző ennek az iránynak egyik leghivatottabb művelője is, hanem olyan általános érdekű és értékű műnek, melyet a nem zsidó is élvezettel olvas, feltéve, ha tudja az ő ünnepeinek jelentőségét s ha szíve lelke azt is kéri azon isteni parancsból, mely bizonyos napokat — ünnepekké tón, — hogy az ünnep nem csak a czipfra ruhákért van, hanem azért is, hogy ezeken a napokon imádkozzunk.

Lehet, hogy a mi ezen érdemében Haber stílusának is nagy része van — de nem baj. Végre is a stílus külső torma és semmiesetre sem belső érték. Belső értéke a könyvnek abban rejlik, hogy mindazt a mi a zsidó ünnepeket a vallásos kedély, igazi ünnepeivé teszi, legsarkalatosabb és éppen ezért legiga-

zabb vonásaival, állítja élénk. A külső fény és pompa az mellékes — az végre is az emberek dolga; a szegény is friss kalácsesal meg gyertya fényvel ünnepe a szombatot, ezédru almával meg palma levéllel a sátoros ünnepet, csakhogy amaz szerényebben, emez gazdagon. De imájuk egy és ugyanaz, és mert mind egyik tudja, hogy az Isten megkülönböztette ezt a napot a többi napoktól, ők is különbséget tesznek közöttük s míg ajkalk áhitatos imára nyílnak — lelkük és szívük felkeresi és meg is találja az Istent. És ez benne van Haber könyvében, olvastam én is, olvasta más is, ezért becses ez a könyv.

Természetes, hogy a szerző stílusa is részt követel magának abból a kedvező fogadtatásból, melyben a könyvnek része volt. Bár a virtuozitásnak egy nemét látjuk abban, hogy az egyes mondatok lapokon keresztül szinte l e j t e n e k, annyira, hogy csak a csengő-bongó rímek hiányoznak és a prozából — versek lesznek, szép, ütemes versek. Ez azonban nem baj. Ezzel a magyar nyelvnek zengzetességét aposztrofálja a szerző és úgy cselekszik mint az a szép leány, ki rizsporrall hinti be arczát — meg festi ajkát pedig annélkül is szép.

A könyvhöz Sz a b o l c s i Miksa, az „Egynlőség” szerkesztője írt meleg előszót. A gardes-damek szomorú sorsát mindnyájan ismerjük — rendszerint senki sem veszi őket észre — különösen, ha az, akit gardiroznak szép, de a jelen esetben nagyon is a szemközé néztek a garde — dames-nak, mert őt magát is igazán szépek találta mindenki.

Szóval a könyv a siker minden attributumával dicsekedhetik és ezt annál szívesebben constatálják mindenfelé, mert az idén — elbeszélő irodalmunk avatott és avatatlan művelői könyvpiacunkat ugyancsak megajándékozták — szellemük termékeivel, csakhogy ezek között kevés volt ám olyan is, melylyel az olvasó közönség ajándékozta meg önmagát. Haber könyvéből pedig, már a második kiadás is készül.

Stein Béla.

alapos birálatát megkönnyítem, lehet rövidséggel jónak látom megérteni azon irányelveket, melyekhez pályám kezdetétől, pályám végig híven ragaszkodtam; „Mint néhai áldott emlékü Vajda Péter tanítványa, mesteremtől örökül vettem át a nemzeti állameszme ápolását, s így ennek szolgálatában kívántam folyton ténykedni az által, hogy úgy hivatalos, mint magán érintkezéseim alkalmával a tótajkuakkal szemben, a magyar szó érvényesítésére törekedtem; a hódítás lassú, nehézkés volt, mert az elemi népiskolákban a magyar nyelv ápolása nem tekintett iskolai hivatásnak. bár újabb időben a felekezeti népiskolák már örvendetes haladást mutatnak a magyar nyelv elsajátításában. Községem önkormányzati joga felett féltékenyen örököttem s a felettes hatóságok tulkapásai ellenében megvédeni teljes erőmből iparkodtam. A mint felsőbbség kegyét sohasem kerestem, úgy távol maradtam a népszerűség hajhászatától is. Szóval fel és lefelé egyiránt megóvtam függetlenségemet Polgártársaimnak — tekintet nélkül születés, vagyoni állás és politikai pártokra — híven és igazán iparkodtam szolgálni. Az ügyes bajos feleket leszoktattam arról, hogy bármily ajándékkal közelítsék meg, illetve informálják az illetékes hatóságot, s örömmel constatálom, hogy a nép e részbeni viselkedése — a mult időkhöz viszonyítva — jobbra változott — stb. Ez a néhány adat szolgáljon irányítói gyanánt fölöttem való ítélkezésnél. Kelt Szarvason 1893 július 25. A tekintetes képviselőtestületnek kész szolgálja POL DANI s. k. főjegyző.

A takarmánykiviteli tilalom Bethlen
András gróf földmivelségi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi főispánhoz, gazdasági egyesülethez, közigazdasági előadóhoz és állandó gazdasági tudósítóhoz: A hazai szénatermés kedvezőtlen viszonyairól s a külföldre irányuló takarmány kivitel rohamos emelkedéséről érkezett jelentések alapján, amugy is lassan fejlődő állattenyésztésünk legfontosabb érdekeinek s az ezekkel kapcsolatos mezőgazdasági érdekeknek védelme céljából a szálas takarmánynak (széna mindennemű friss és szárított takarmányfűvek, szalma és szecska) külföldre való kivitelét bizonytalan időre el kellett tiltani; mert az esetre, ha takarmánytermelésünknek ma még végeredményében nem ismert mennyisége a hazai fogyasztás kielégítésére elégtelennek bizonyulna a külföldre vitt szálas-takarmány pótolhatlan, volna miatt beálló takarmányhiány könnyen mezőgazdasági válságra vezethet vagy legalább is annyira megzavarná mezőgazdasági viszonyaink egyensúlyát, hogy az állatállományunk szaporítása és javítása érdekében folytatott évtizedes törekvések egyszerre megghiúsíthatnának és e részben rövidpár hó, évekre kiható visszavetést okozhat. Különben is hazánk jól felfogott gazdasági érdekének tudatában, soha sem tartozott a takarmányt nagyban exportáló országok közé. — Így jelesül a mult 1892-ik évben külföldre és Ausztriába összesen csak 201.101 métermázsát vittünk ki összes szénatermelésünkünk, — mely összeg a 66 millió össz-szénatermésünknek valóban elenyésző csekély hiányába, — 1891-ben pedig 150.000 mm. szénát vittünk ki, az összes 73·5 millió métermázsza szénatermeléssel szemben. A hazai mezőgazdaság gondozandó érdekében elrendelt ezen kiviteli tilalom érvénye visszavonásig terjed s a magyar kormány biztosította abbéli jogát, hogy a tilalmat kedvezőbb viszonyok beálltával, mihelyt annak annak indokolható szüksége megszűnt, bármikor azonnal feloldhatja; a takarmányárak csökkenése miatt egyesek által netán táplált aggályok tehát nem bírnak helyes alappal, mert a kiviteli tilalom hosszabb fenntartása esetén a tilalom fentartását indokoló szükség a meglevő takarmánykészleteknek a belföldi forgalomban leendő értékesíthetőségét is biztosítja. — a tilalom megszüntével pedig a szalastakarmány-szükséglet fedezése körül mindenkép reánk utalt külföld által nyújtandó árak még a mostaniaknál is

bizonyára kedvezőbbek lesznek és ezt gazdáink, azon esetben, ha szálas takarmány felesleggel tényleg rendelkezni fognak, a mostaninál csak előnyösebb viszonyok között vehetik igénybe. Tekintettel mindezek után a fennebb hangsúlyozott jog fentartásra, mely a magyar kormánynak módot nyújt arra, hogy a tilalmat bármikor visszavonja, a közreható viszonyok állásáról folytonos és teljes tájékozással kell bírnunk; ennél fogva arra kérem fel (Czimet), hogy a szálas takarmánytermés, nemkülönben a póttakarmány, valamint a zab és főleg kukoriczatermés állását és állapotait is állandó figyelemmel kísérni, a még be nem fejezett szénagyűjtés és behordás befejeztével az ottani helyzetről engem időnkint értesíteni, végül pedig, miután csak a sarju begyűjtése után október hó első felében leszünk abban a helyzetben, hogy összes takarmánytermésünk végeredményét, úgy mennyiségre, mint minőségre pontosan megismerhessük, f. é. október 1-től 15-ig hozzam jutandó zárjelentésben a vidék ez évi takarmány és póttakarmány termésének végeredményét, értékét, a meglevő készletek nagyságát s a fogyasztási szükséglettel szemben mutatkozó hiányt vagy felesleget, gazdaközönségünk magasabb érdekeinek megóvhatása céljából lehetőleg pontosan tudomásra hozni és engem általában e jelentőség-teljes kérdésben és az ahhoz fűződő érdekekről, a legnagyobb részletességgel kellő időközökben is tájékoztatni sziveskedjék.

Felhívás előfizetésre.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve

Egész évre	5 frt — kr
Félévre	2 frt 50 kr.
Negyed évre	1 frt 25 kr.

Szarvas, 1893. jul. 22.

A „Szarvasi Lapok“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— **A szarvason időző egyetemi és akadémiai hallgatók** f. hó 23-án azaz vasárnap sikerült táncmulatságot rendeztek, a melyen városunk tánczra kész mindkét nembeli fiataisága, sőt még a vidék is erősen képviselve volt. Daczára, hogy egész délután boros volt az idő és este felé erősen fenyegetett az eső, már kilenc órákor összegyűlt az igazán elite társaság és a fesztelea jó kedv és családiaság uralgott az egész mulatságon, s bár az éjnek csatornái három izben is megnyitáltak és az eső sűrű cseppekben kezdett hulladozni, a fiataiság daczára, ennek még a mamák sürgető parancsszavára sem hallgatott, hanem folytatta a tánczot, mely csak a reggeli órákban ért végett, s a egyetemi ifjak idei mulatsága ha anyagilag nem is sikerült annyira, de erkölcsileg minden esetre fényes eredményt mutat. A mulatságban résztvett hölgyek névsorát akarom most hozni, de ha véletlenül kitalálnék hagyni valakit belőle ne haragudjanak reám gondolják meg, hogy az nem az én hibám, ha a sok ragyogó csillag meglehetősen meg gyengítette szememet, no meg el is vehette kissé az eszemet is (igen ha volt) **A szarvasi lakók:** Benka Gyuláné, Darabos Sándorné (Szt-András) Forscher Albertné, Fischl Józsefné, György Imréné, (Öcsöd). Grabarits Ivánné, Haviár Gyuláné, Klosz Józsefné, Keresztényi Gyuláné, Lengyel Sándorné, Kristof Frigyesné (Csabacsüd). Cserniczky Józsefné (Csaba-csüd). Mencer Morné, Salacz Ferenczné, Salacz Oszkárné, özv. Mihályfi Józsefné, özv. Sárkány Jenőné, Sárossy Samuné, özv. Züsz Morné, Zlinszky Istvánné. **Lakók:** Benka nővérek, Ponyiczky nővérek, Fischl nővérek, Weinberger nővérek, Sárossy

nővérek, Wolfmann nővérek, György nővérek (Öcsöd) Mokri Izabella (Makó). Züsz nővérek, Mencer Janka, Mihályffy Melán, Darabos Jolán [Szt-András.] Zlinszky Rózsika, Klosz Berta, Keresztényi Irma, Mudrony Anna [B.-Csaba.] Forsner Berta.

Községi jövedelmek fokozása. A mult napokban tartotta első ülését a községi jövedelmek fokozása tekintetében javaslatlételre kiküldött albizottság J a n c s o v i t s Pál alispán elnöke alatt a vármegyei székházban. Az ülésre egy terjedelmes statisztikai táblázat osztatott szét a tagoknak, de erről a táblázatról az tünt ki, hogy adatai tárgyalási alapul nem vehetők. Nemesak hogy idegen számadatokkal komplikálta a czélt, hanem maguk a számok sem hűek. A bizottság nem állapította meg, leírásai vagy hibás alapokon állított össze ez a majdnem pontonként hibás számalmaz, csak azt látta, hogy ezen az alapon tanácskozni nem lehet. Megbízta tehát S z e k é r Gyulát, O l á h Györgyöt és D e i m e l Lajost, hogy revidiálják a számadatokat s akkor hívják össze az albizottságot. H o r v á t h Károly orosházi közjegyző, a bizottság tagja, nagyjelentőségű eszmét vetett föl: a m e g y e i k u l t u r e g y e s ü l e t eszméjét, mely kontaktusban a hatósággal minden közkérdés iránt hatékony társadalmi érdeklődést támasztana. Foglalkozzanak a felvetett eszmével és készítsék elő megvalósítására a hangulatot. Mert hazánkban, hol a társadalom minden mozgalmat a hatóságtól vár, felettebb szükség van, hogy ilyen egyesületet teremtsen, mely közszellemet terem, a közcélok valóítására éberséget költ. Az eszme propagálását elvárjuk azoktól, kik minden szép eszmének barátai.

— **Jó fogást csinált** f. hó 27-én este rendőrségünk a mennyiben egy helybeli vendéglőben dorbézoló és költekező gyanus 18 éves subanczot tartoztatott le a kiről azután a vallásnál kitént hogy T a r n y i k János szarvasi illetőségű napszámos ki már két izben volt lopásért büntetve, de még a második büntetését le sem töltvén máris 26-án este egy a csabai állomáson alvó paraszt zsebéből 150 frt kész pénzt lopott el de most az egyszer rajta vesztett, mert a rendőrség által elfogatva a helybeli kir. jbiróságához kísértetett ahol — ellenébe a vizsgálat megindítván G r u h e r G é z a vizsgáló bír. pnteken vizsgálati fogságba helyezte, a többi pedig majd következik.

— **Megörült a halottól.** Korik fodrász segédjét a hirtelen elhunyt Horváth nyugalmazott kir. táblai bír. megborotválására küldötte. A segéd örömmel indult munkájára, mert ezért rendszeren egy arany jár, azonban alig fogott a dologhoz, a halottól oly iszonyat fogta el, hogy félmében elméje elsötétült.

— **Békésvármegyei tüzoltószövetség** megalakítására hívja fel Christo Miklós gyulai tüzoltó főparancsnok a megyebeli tüzoltótestületeket. Az alakuló közgyűlés f. évi aug. hónap 20 ikára van kitűzve Gyulán, Nem tudjuk, hogy sikerül-e az ott megjelenteket a szövetségbelepítésre bírni, mert a szövetezés előnyeit csak ott fogja Christo kitéjteni. Mi csak azon hátrányát látjuk eddig annak, hogy az egyletnek évenként nagy költséget okoznak, az ügymenetet pedig lassíthatják, ha úgy a megyéhez, mint az orsz. szövetséghez ez uton kell az egyleteknek betérjeszteni ügyeiket. Legfőbb oknak látszik a megyei szövetség megalakulására, hogy ilyen már másutt is van!

— **Hivatalos eskü.** Folyó hó 24-én tette le K e l e n d i Géza helyettes árva gyám az előljárásság előtt a hivatalos esküt.

— **A járási utibizottságba** vármegyénk alispánja Szarvas határára Deutsch Arthur városi mérnököt nevezte ki.

— **Meghívás.** A „Gyulai önk. tüzoltó-testület“ parancsnoksága által kiképzett s a II. honvéd gyalog czredhez tartozó 48 honvéd tüzoltók vizsgálja f. évi július hó 30. d. u. 4 órákor fog a Népkerben megtartatni melyre t. czim. mint a tüzoltászat nemes ügyének pártolója tisztelettel meghívatik. Gyulán, 1893. jul. hó 28. A parancsnokság. A vizsga tárgyai: I. Elmélet. 1. Oltó, bontó, mentő és biztonsági szerek ismertetése. 2. Csövezetés. 3. Tüzoltás és védelem (taktika) elemei II. Gyakorlat. 1. A szerek gyakorlati ismertetése. 2. Szivattyú iskolai és gyors szerelése. 3. Grázi dugó létra szerelése. 4. Mentés. 5. Kürt jelek. Belépti-díj a vizsgára és néptánczvizalomra személyenkint 20 kr.

— **Szerkesztő változás.** Felkértünk annak kijelentésére, miszerint Deutsch Arthur városi mérnök, lapunk munkatársa, a „Szarvas és Vidéke“ szerkesztését e s a k ideiglenesen veszi át.

— **Járványkórház.** Járványkórházra a város tulajdonát képező bikazugi épület jelöltetett ki. Mentson meg a Mindenható minket attól, hogy ezen szomorú jellegű épülettel igénybe vegyük.

— **Villamvilágítás.** A Szt-andrás: takarékpénztár városunkban emelendő épületét villamvilágítással

szándékozik ellátni. — Ezen kiváló és városunkra vagy horderővel bíró eszme megvalósításával a városi mérnök bizatik meg.

— **Esküvő.** Deák Ferencz jőnevű mészáros augusztus 1-én d. u. fél 7 órakor vezeti az ág. ev. templomoltára elé, az ő kedves aráját Benderi Gizella kisasszonyt. A boldogság minden neme kísérje az új pár házasságát!

— **Zászlószentelés.** Csabán, az ottani országoshíri tornaegylet jövő hó 20-án tartja zászlószentelési ünnepélyét, mely táncmulatsággal lesz egybekötve.

— **Térzene.** Mint értesülünk, a helybeli cigány banda, az előjárásához kérvényt nyújtott be, hogy engedtesék meg nekik a Károlyi féle kertben minden szerdán és szombaton térzene tarthatását. Hisszük, hogy városunk előjárósága cigányaink ezen kérelmét teljesíti.

— **Kedvezmény** az országos tüzoltó kongresszusra. A jövő hó 12—16-ik napjain Szabadkán tartandó országos tüzoltó kongresszusra a közlekedési miniszter, mint értesülünk — a tüzoltóknak kedvezményes menet díjakat engedélyezett.

— **Szerencsétlenség.** Folyó hó 26-án a zöld pázsitról Gaál [fiskál] cséplő gépének vontatása közben nagy szerencsétlenség történt, a vontatás alkalmával egy Trabach nevezetű 7 és fél éves gyermek, nem tudni miként a kerekek alá került, és a szerencsétlen gyermeknek a lábait összezsuzta. Mint értesülünk a gyermek állapota reménytelen.

— **Ujra egy kolera gyanus esetet** jelentő sürgöny érkezett a napokban a vármegyéhez. A sürgöny arról értesített, hogy a Schosberger-tanyán Oroszházán kolera gyanus eset merült föl. Dr. Kovács István vármegyei főorvos azonnal a helyszínre utazott és konstata, hogy a nevezett tanyán Czirók Mihály a nyáron szorványosan fellépő cholera a csavalásban megbetegedett, de már teljesen tul van a veszélyen s az esetből kifolyólag különleges intézkedésekre nincs szükség. A főorvosi jelentés bizounyal nagy megnyugvással fog találkozni.

— **A békésmegyei gazdasági egylet** igazgató választmányja f. évi július hó 30-án d. e. 9 órakor B. Csabán a kaszinó helyiségében ülést tart. Tárgysorozatai: 1. A mezőberényi kiállítás végrehajtóbizottsága f. hó 19-én tartott ülés jegyzőkönyvének beterjesztése. 2. A belső- és külső eselések és mezeli munkások és a gazdák közötti viszonyt megállapító szabályrendeletnek a kiküldött hármass bizottság által leendő beterjesztése, s annak módosítása, vagy helybenhagyása. 3. Husz tagnak megjelölése az 1896-ik évi országos kiállítás megyei helyi mezőgazdasági bizottságába. Folyó ügyek.

— **A legközelebbi közgyűlésnek tárgyai a következők lesznek:** 1. Pál Dani lemondása s ebből folyó intézkedés. 2. Baghy Pál lemondása s ebből folyó intézkedés. 3. Deutschenschmidt András állatorvos lemondása megye törvényhatósági bizottság 202 határozata, melylyel Deutschenschmidt Andrásnak felajánlott 200 ftrt évi kegydíjat helyben hagyja. 4. Kristoffy János állatorvos folyamodványa melyben fizetését 500 ftra felemelni kéri. 6. Deutschenschmidt András lemondása folytán fűresedésbe jött állatorvosi állás javadalmazásának megállapítása. 7. Békésmegye közíg. bizottságának 723 sz. rendelete egy 2-ik községi óvodának azonnali felállítására. 8. Mindkét óvo.-és dajka nő évi javadalmazásának és az óvoda szükségletének megállapítása. 9. Ujfaluczky Györggyel a Csizmadia utcában levő házának kisajátított részének kárpótlása iránt kötött egyezés jóváhagyása. 10. B.-megye közíg. bizottságának határozata Moravcsik József közmunka adójának leszállítása tárgyában. 11. Napszámosok behajthatlan 1892. évi községi adójának leírása. 12. Reg. közbirtokosság választ irata a vásártér s szénáskert áthelyezése s vágóhid megváltása iránt. 13. Laliczky Ferencz folya. modványa, melyben községi segélyt kér, hogy gyógyfürdőbe mehessen. 14. Jeszenszki János folyamodványa melyben egy házhelyet eladatni kér a maga részére. 15. Egyéb előjárói jelentését.

Irodalom.

Megjelent. „Péter és Bánk bán” összeesküvése. Irta Erdújhelyi Menyhért. A mű hazai történetünk egyik kiváló érdekességi mozzanatát, az ismeretes Bánkbán-féle merényletet tárgyalja oknyomozó kutatások alapján. Pétert a merénylőt társaival: Bánkkal és Simonnal élénk állítja, mint a nemzeti visszabátás vezéreit, kik a németiség tulkapásait megboszulandók, élére állottak az összeesküvésnek, mely a nemzeti áramlat kifolyása volt. Értékesítve vannak benne az újabbkori kutatások vívmányai, az oklevelek, melyek e szen-

zációs merényletre érdekes világot vetnek. Tartalma: I. Péter a merénylő. 1. Egykoru krónikák tanúsága. 2. A krónikák egyezése a viszonyokkal. 3. IV. Béla oklevele. II. Bánk bán. 1. Bánk bűnrészessége. 2. Bánk családi viszonyai. III. A Melinda-affér. 1. Eredete. 2. A fáma elterjedése. IV. Simon bán. V. Reginam occidere nolite timere. VI. A merénylet körülményei. 1. Ideje. 2. Helye. VII. Pétervárad. 1. Bálakut. 2. Ó-Péterváradja. 3. A pétervárad. VIII. A merénylet irodalma. — Az összeesküvést, mint a nemzeti áramlat kitörését körülményeivel együtt kimerítő bőséggel tárgyalja. A könyv papirosa finom. Ára 1 ftr. Megrendelhető Ujvidéken Erdújhelyi Menyhértnél.

A „Vasárnapi Ujság” július 23-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „József főherczeg a erkeniceai tengeri fürdőben.” Dr. Kovács Enéstől. [3 képpel: 1. Mária Dorottya főherczegnő mint kormányos a „Deli” gőzös fedélzetén. 2. József íng és Mária Dorottya fűgő a „Deli” gőzös fedélzetén. 3. József főherczeg és családja kíséretükkel a erkeniceai kikötőben]. — Költemények: „Izei piczi kis madár”. Fejes Istvántól. „A nánási temetőben.” Igmándi Miklóstól. — „A huszonött birka.” Jubász történet. Irta Szívós Béla. — „József főherczeg mint földbirtokos és gazda.” Dr. Kesutány Tamástól. — „Dr. Nansen Fridtjoff.” (Arcképekkel és Nansen hajójának képeivel.) — „A diadalmas szerelem dala.” Irta Túr-genyew Iván, az orosz eredetiből fordította Ambro-zovics Dezső.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 ftr, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 ftr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest egyetemutca 4. szám.)

CSARNOK.

A „Szarvasi Lapok” sajtópere.

A szerkesztőség tagjai szorgalmasan dolgoznak a — villás reggelin. E szorgalmas munka összhang-zatát híres világotatónk — lapunk ismert alakja — zavarja meg ki egész otthoniasan helyet foglal.

Szívesen látott vendégünk üdvözlés után kijelenti, hogy városunk haladási módja nagyon izléses, csak azt sajnálja, hogy a pénzszomsor még nincsen teljesen kurtva.

— Még lesz az is rövid idő alatt! válaszolt a szerkesztő.

Bizony hosszú idő kell ahhoz, válaszolt világotá-zónk, mert felfordult világban élünk. — Tudja-e szerkesztő ur hogy mit értek a felfordult világ kifejezés alatt, ugy-e nem. — No jó majd elmondom.

Világotató vendégünk szívarra gyűjtött, és mon-dókáját ime reprodukáljuk:

Egy város ifjúsága a dicső ösök dicsőbb tetteinek emlékére szabadságünnepet rendez. Felhangzottak a jelszavak hetekkel, hónapokkal előbb bizottságokban, utcasarkokon és mindenütt. Az ünnepnapot nagyon fényesen tervezik, illusztris vendégeket hoztak le a metropolishól egy kitünő történetst, politikust és egy híres operett — primadonnát. Az indóháznál megtörténik, hogy a primadonna lovait kifogják s őt magát virág-eső között diadalmennettel kísérik be a városba, — a történetst pedig három ember fogadja. De azért a nagy napon kardosan, kucsmásan foly a szónok árja: szabadságról, dicső multról stb.

Ez történt Kolozsvárott 4 hónap előtt, a hova Thaly Kálmán, és Küry Klára egy időben érkeztek. Thalyt kíséerte be alig három ember, míg Küry alig tudott kísérőtől a kocsiig jutni. Ez felfordult világ.

Ez egy fin de siècle ifjúság!

Van egy népes mezőváros, mely haladás tekintetben némileg visszamaradt, de a nyagiviszony y a i h o z képest igyekszik a mai kórral lépést tartani. E város tanácsa elhatározza, hogy az utcák jelző táblákkal látassanak el és az ilyen intézkedés csakis elismerést érdemel. Egy társadalmi (?) heti lap, a to-vábbi haladásra való buzdítás céljából „adtál uram esőt, de nincsen benne köszönet” című cikkkben e táblákat izléstelennek találja. Vajjon nem találna-e jel-zett cikik írója, ez életben izléstelenebb dolgokat is?

Egy ilyen eljárás a fin de siècle szülötje!

Volt valahol egy szegény ember, ki...
Kop — kop!
Szabad! kiáltott harsány hangon a szerkesztő.
Belép egy torzonborzos úri ember.

Engedjék meg tisztelt uraim, hogy magam be-mutassam. Vagy talán ismerik Önök Kurtay Jenőt, a muhorai földes urat. — Közbevetőleg mondva Kurta Jankónak hívnak, arisztokratikus hajlamu feleségem a Kurtából Kurtayt csinált. Külsőm a lehető legsanyarubb. Kis hasacska, össze-vissza karmolt ábrázat. S ha még egy csinos szobacziézu hagyná rajtam kedveskedése nyomait. De sajnos, nem úgy van. Egy ádáz nő tett ily szánandó alakká; ő ki ábrázatomat karmolásával dagadtá teszi. E nő — az én feleségem: Lidia.

Jellemző vonásai: hosszú köröm, hosszú arc, rövid ész. Ez dirigál engem anyjával. Képzeljék Önök Lidi-ámat százszoros hatványra emelve s meg kapják anyó-somat. Kérhetnék Önök, hogy kerültem ebbe a családba? Higgyék el uraim, akaratom kívül. Egyszer náluk voltam egy ismerősömmel, ott kiejtettem zse-bemből egy levelet, melyet kedvesemnek (hjah! akkor még vig életem volt) írtam. Szerencsétlenségemre név nem volt rajta, csak e megszólítás:

„Imádot angyalom”, benne oly természetü dol-gok, melyek igazi bizalmasságra mutatnak.

Lidiáék megtalálták. Gonosz anyja arra magya-rázta, hogy az ő ártatlan leányát el akartam csábi-tani.

Bünper, kriminál. . stb. stb. fenyegetett — mi volt tenni valóm: e l v e t t e m. Elvettem s azóta nincs egy nyugodt perczem. A két hárpia folyton kikél el-lenem s gyakran (ezt csak négy szemközöt mendom Önöknek) tettelegességre vetemednek.

S én mit tegyek?

A borban keresek vigasztalást. De ez is baj elöt-tük; Pedig, szeretném tudni, mi hiba van abban, hogy én, mint a „Toronygomb aranyozók önképző — és betegsegélyző — egylet”-nek (két tagból áll az egész) díszelnöke gyakran hívott gyűlést egybe a „Kis pipá”-ba, mely vig poharazás közt a fontos ügyek miatt reg-gelg is eltart,

Eddig csak panaszkodtam kedves családomra.

Most hallják azt is, hogy mily hasznot hajt ne-kem néha az én kedves anyósom.

Jön egy elkésereedett hitelezőm. Fenyeget. Szit-kozódik. Perrel fenyeget. Oda vagyok. Jön az anyó-som, elkezd a hitelezővel nyájaskodni. Az rémülten megszökik.

Meg vagyok mentve.

Más példa. Beköszönt hozzám egy falusi rokonom, minden aprósággal egyetemben. Nálam szándékozik maradni vagy három hétig. Rájok küldtem anyósomat; még a z n a p m e g s z ö k ö t t valamennyi.

— Lássuk a medvét vagyis halljuk kívánatát, — kérde világotató barátunk.

— Szolgálatukra állók. A mult hetekben rémsé-gesen sok betörésről értesültem. A lapok egymásután hozták híret a vakmerőbbnél vakmerőbb fosztogatások nak. Én velem ilyen kázus még nem esett meg. De egy naphorvadály járja át tagjaimat, ha csak rá is gondolok, — hozzám is betört egy csapat rabló. Éppen akkor aludtam el; hirtelen felráznak. „Életemet vagy pénzedet!” — kiálták. A vér megfagyott ereimben. Szent Isten! Éppen tegnap kaptam 1500 forintot a termények eladásából; ha ezt odaadom, miből fogok élni én a „Toronygomb- aranyozók önképző- és beteg-segélyző egyletének díszelnöke?

Egy jó gondolatom támadt.

„Pénzem... et o... oda... adom. a pénztár kulcsai ott vannak az anyósom párnái alatt.” A rab-lók betörnek. Anyósom felriad, sikolt, ordít, üvölt, — kitünően kifejezve az állati hangskála minden fokoza-tát. A rablók pedig, — mit gondolnak Önök, mit tettek? M e g f u t a m o d t a k?

Itt merül fel a lényeges kérdés. Miért futottak el?

Vagy a pusztá rátekinés anyósom rettenetes képére, vette el minden bátorságukat.

Vagy anyósom borzalmas hangja kelté fel bennök a pokol rémképeit.

Hiszen én a T. szerkesztőség fáradságát igen szívesen hálálom meg, ha e kérdést helyesen megfejti. Még azon áldozatot is meghozom — folytatá Kurtay úr szemeit behunyva — hogy a megfejtők között j u t a l m u l a n y ó s o m s o r s o l t a s s é k k i.

Feleljenek Önök uraim!

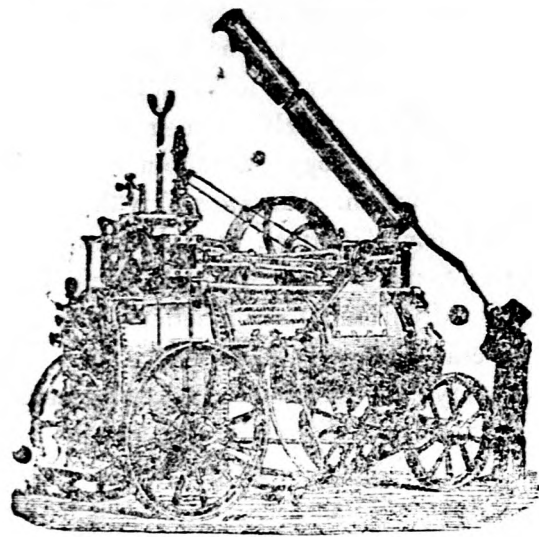
De bizony nem felelt senki, mert míg Kurtay úr behunyott szemmel beszélt addig a szerkesztőség vendégével együtt rémülten megszökött, visszahagyva zsákmanylu a — villásreggelit.

ELEVEN ÖRDÖG.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
SZIKES ANTAL.

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRNŐK
Budapest, üllői út 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3 3/2 és 4 lóerejű SZÖGECS GSÉPLŐKÉSZLETEKET. továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű színes gőzeséplőkészleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal árpahélyezővel és választó hengerrel, Fa- és szénfűtési és eredeti szalmafűtő GŐZMOZGONYOKAT. Továbbá R. garret sons felülmúlhatatlan 40 % tüzelő anyag megtakarító. Compound gőzmozgonyokat egjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kévekötő aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyújtót 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető- és szórvető gépeket és min pennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket. **Jutányos árak! — Ikedvező feltételek.**

ügynök kerestetik.

A ki sokat akar kevés pénzért,
az fizessen elő a világ legszebb és legelőcsőbb napilapjára

- A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője Herasi József, és mely minden nap ragyogó színi pompás képei közül több színen a czimképén.
- A „Szabad Szó” előfizetői és vendői ilyenkor nagyserű és kiváló értékű színes köpönyökményre tesznek szert, a melyet semmi más lap nem nyújt.
- A „Szabad Szó” napilap, mely szokimondó bátorcoggal száll síkra a nép gazaiért.
- A „Szabad Szó” jelszava: „Mindent a népért!” a földműves, iparos és munkásszótály lelkes szószólója.
- A „Szabad Szó” a rendes két érdekeltető regényén kívül még egy harmadik részeyt ad ébényvalakban színes képekkel, úgy, hogy a művállalásos munk. lsz.
- A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Közszó” czimű képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.
- A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a „Szabad Szó” 1894-iki öt színi nagy képes naptárát.
- A „Szabad Szó” ingyen küld egy hélig mindenkinek mulatvány-számokat.
- A „Szabad Szó” a magyar kir. államasutak összes pályaudvarain szímonkint 5 kr-ért kapható.
- A „Szabad Szó” egyes példányai minden hirdelapárusítónál kaphatók.
- A „Szabad Szó”-ban bejelölt bármilyenemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.
- A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdeléseket közöl naponta.
- A „Szabad Szó” hirdetési árairol legnagyobb kőszséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-kőrut 17.
- A „Szabad Szó” ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 héra ... 2 frt | félérre ... 6 frt
negyedévre ... 3 frt | egészévre ... 12 frt
- A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautólvány útján a „SZABAD SZÓ” kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-kőrut 17.
- A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI ÁGNES FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.
Gazdag szensavtartalmu. — A bornak színt nem változtatja. — Természetes izet kellemessé teszi,
a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.
Ujabbban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.
Budapest, 1892. március hava.
Dr. Kélli Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a jefoyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendelem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része kőrgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatahthtam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.
Budapest, 1892. november 17.
Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a kőrvajalat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.
Adja Isten, hogy a külföldi hasonzeira alkalmazott vizeket teljesen kisorzítsa hazánk ásványviz-forralmából.
N.-Szaonia, 1892. október 20.
Dr. Deme Béla,
járás és Bihar. t. b. főorvos.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.
Friss töltésben az ország minden gyógyszerházában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
Gyártár **Édeskuty L.** cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállítóval.
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Budapest, VIII. kerület József-kőrut 41. szám.

A magy. királyi ámsvutak gépgyárának vezérügynöksége
most Budapest, VIII. József-kőrut 41 szám ajánlja:

a m. kir. államasvutak gépgyára felülmúlhatlan jóságú gőzeséplőgarnitúráit malomzetőkre különösen alkalmas hengerkázanos lokomobíljait teljesen vasból készült SZALMAKAZALO GEPEIT szabadalmazott STIBOR-kőrfűrészeit új szerkezetű, szállítható szőz-kukoriczamorzóolóit valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit kedvező feltételek mellett. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tervezések kikérülése végett a levelezések, küldemények és megrendelések mid dig csak így czimzandók:

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVÁUTAK GÉPGYÁRA VEZÉRÜGYNÖKSÉGENEK
Budapest, VIII. kerület, József-kőrut 41-ik szám.

Budapt. kerület József-kőrut 41. szám.